

Λύση της άσκησης Ιουλίου 2012

Έστω συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow [0, +\infty)$ για την οποία έχουμε

1. $f(a)=0 \Leftrightarrow |a|=0$
2. $f(ab)=f(a)f(b)$ για κάθε $a, b \in \mathbb{R}$
3. $f(a)<1 \Leftrightarrow |a|<1$

Να αποδειχτεί ότι υπάρχει θετικός πραγματικός αριθμός λ τέτοιος ώστε

$f(x)=|x|^\lambda$ για κάθε πραγματικό αριθμό x .

απόδειξη

Από την (2) έχουμε $f(a)=f(1a)=f(1)f(a)$. Αν λοιπόν $a \neq 0$ προκύπτει ότι $f(1)=1$.

$1=f(1)=f\left(\alpha \frac{1}{\alpha}\right)=f(\alpha)f\left(\frac{1}{\alpha}\right)$ άρα $f\left(\frac{1}{\alpha}\right)=\frac{1}{f(\alpha)}$ για κάθε $\alpha \neq 0$. Αυτό έχει ως

συνέπεια να έχουμε $f\left(\frac{a}{b}\right)=\frac{f(a)}{f(b)}$ για κάθε $a, b \in \mathbb{R}^*$.

Είναι τώρα $f(a) < f(b) \Leftrightarrow f\left(\frac{a}{b}\right) < 1 \Leftrightarrow \left|\frac{a}{b}\right| < 1 \Leftrightarrow |a| < |b|$

Παρατηρούμε τώρα ότι $f(x)=|x|^\lambda \Leftrightarrow \log f(x) = \lambda \log |x|$. Αν $x \neq 0$ θα έχουμε

$\lambda = \frac{\log f(x)}{\log |x|}$. Αρκεί να δείξουμε ότι η παράσταση $\frac{\log f(x)}{\log |x|}$ είναι σταθερή.

Θεωρούμε ξ με $0 < |\xi| < 1$. Θέτουμε $\lambda = \frac{\log f(\xi)}{\log |\xi|}$. Θα αποδείξουμε ότι

$f(x)=|x|^\lambda$. Αφού $f(0)=0$ η ισότητα ισχύει για $x=0$. Έστω λοιπόν $x \neq 0$.

Θα δείξουμε ότι $\frac{\log f(x)}{\log |x|} = \frac{\log f(\xi)}{\log |\xi|} \Leftrightarrow \frac{\log f(x)}{\log f(\xi)} = \frac{\log |x|}{\log |\xi|}$

Θεωρούμε ρητό αριθμό $\frac{m}{n}$ έτσι ώστε

$$\frac{m}{n} < \frac{\log f(x)}{\log f(\xi)} \Leftrightarrow m \log f(\xi) > n \log f(x)$$

$$\Leftrightarrow \log(f(\xi))^m > \log(f(x))^n \Leftrightarrow f(\xi)^m > f(x)^n$$

$$\Leftrightarrow f(\xi^m) > f(x^n) \Leftrightarrow |\xi^m| > |x^n| \Leftrightarrow |\xi|^m > |x|^n \Leftrightarrow$$

$$m \log |\xi| > n \log |x| \Leftrightarrow \frac{m}{n} < \frac{\log |x|}{\log |\xi|}$$

Όμοια προκύπτει ότι αν $\frac{m}{n} > \frac{\log f(x)}{\log f(\xi)}$ τότε $\frac{m}{n} > \frac{\log |x|}{\log |\xi|}$

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι $\frac{\log f(x)}{\log f(\xi)} = \frac{\log |x|}{\log |\xi|}$ οπότε

$$\frac{\log f(x)}{\log |x|} = \frac{\log f(\xi)}{\log |\xi|} = \lambda \text{ κι έτσι τελικά } f(x) = |x|^\lambda$$

παρατήρηση 1:

αν για κάθε ρητό $\frac{m}{n}$ ισχύει $\frac{m}{n} < a \Leftrightarrow \frac{m}{n} < b$

και $\frac{m}{n} \geq a \Leftrightarrow \frac{m}{n} \geq b$ τότε ισχύει $a=b$, γιατί αν $a \neq b$ τότε θα υπήρχε

ρητός $\frac{m}{n}$ τέτοιος ώστε $a < \frac{m}{n} < b$ πράγμα που θα αδύνατο

σύμφωνα με τις αρχικές υποθέσεις μας.

παρατήρηση 2:

Ο αρχαίος Έλληνας μαθηματικός Εύδοξος ο Κνίδιος (408-355πΧ) έκανε χρήση της παραπάνω ιδέας στον περίφημο ορισμό του για τις αναλογίες.